

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Reverendi Dom. D.|| Leonardi || Rvbeni SS. Theolo-||giae
Licentiati Abbatis || Ordinis D. Benedicti Mo-||nasterij
Sanctorum Apostolorum Petri & || Pauli Abdinckouensis,
in ciuitate || ...**

Ruben, Leonhard

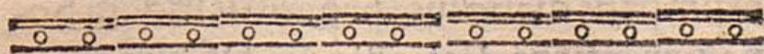
Padibornae, 600 [i.e. 1600]

VD16 R 3400

Capvt VI. Quomodo ad populum veniant pseudoprophetæ.

[urn:nbn:de:bvb:12-bsb10194563-1](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bvb:12-bsb10194563-1)

Nunc posito quid, qua fide, qua conscientia, quo fine falsi prophetæ doceant: examinandum, quomodo populum docturi veniant.

CAPVT VI.

QVOMODO AD POPULUM VENIANT PSEUDO- PROPHETÆ.

VARIOS modos tradunt sacræ literæ, quo modo & ratione veniant falsi prophetæ. Quorum primus est, quod veniant nomine veri prophetæ, cuius rei exemplum extat 3. Reg. 13. 18. in eo qui decipit verū prophetā missum in Bethel cōtra Ieroboā. *Et ego, inquit, Prophetæ sum similis tui, & Angelus locutus est mihi in sermone Domini.* Huic in eodē lib. cap. 22. nō dissimilis fuit Sedechias filius Chanaana. Hic cū Michææ prophetæ verū vaticināti de trucidatione Achab alapam inflixisset. *Méne ergo, ait, dimisit spiritus domini & locutus est tibi?*

Secundus modus est species simulatæ pietatis, quem explicās D. Paulus 2. Tim. 3. 5. inquit, *Habentes speciem quidem pietatis, virtutem autē eius abnegantes.* Sic ab initio

1. Veniunt
ut veri
propheta

2. Veniunt
specie pietatis.

tio miscuit se improbitas pietati, diabolo semper veritati mendacium inferere molienti. Promiserat Deus in primordiis fidei nostræ primis parentibus bona, mox erumpens diabolus, promittit itidem bona, percutiens. Isai. 28. 5. fœdus cum morte & cum inferno iniens pactum. Gen. 3. 5. *Nequaquam, inquit, morte moriemini, scit enim Deus, quod in quocūq; die comederitis ex eo, aperientur oculi vestri, & eritis sicut Dij scientes bonum & malum.* Sic quia rebus nihil præstare poterat, verbis promittit ingentia.

3. Veniunt
proposita
pace.

Tertius modus est propositio pacis. Vnde Ier. 6. 14. *Curabant contritionem filia populi mei cum ignominia, dicentes, pax, pax: & non erat pax.* Et Ezechiel 13. 10. *Deceperunt populum meum, dicentes, pax, & non est pax.* Hi teste Dauide psal. 27. 3. *loquuntur pacem cum proximo suo, mala autem in cordibus eorum.* Et vt Sapiens, Sap. 14. 22. inquit, *Non suffecerat errasse eos circa Dei scientiam, sed & in magno viuentes inscientia bello, tot & tam magna mala pacem appellant.* De his D. Paulus 1. Thessal. 5. 3. loquens inquit, *Cum dixerint pax & securitas: tunc repentinus eis superueniet interitus, sicut dolor in utero habenti, & non effugient.* Ac pro-
indè

Indè Ieremias propheta videns Deum hoc
 sua certa & definita iustitia permittere,
 non sine summa lamentatione inquit Ie-
 rem. 4.10. *Heu, heu, heu Domine Deus, ergo-
 ne decepisti populum istum & Ierusalem, di-
 cens, Pax erit vobis: & ecce peruenit gladius
 vsq; ad animam.* Habent hi perfidi perfidi-
 diæ suæ ductorem Ioab, qui 2. Reg. 20. 9. *Ioab quæ
 volens trucidare Amasam, Verbis & si- fraudulē-
 gnis pacem præ se ferentibus eum adorfus, ter occi-
 dit. Salue mi frater. Et tenuit manu dex- derit A-
 tera mentum Amasa, quasi osculans eum. masa.*
 Porrò Amasa non obseruauit gladium, quem
 habebat Ioab: qui percussit eum in latere, &
 effudit intestina eius in terram, nec secundum
 vulnus apposuit, & mortuus est. Habent fal- *Iuda fal-
 laciæ suæ principem Iudam vnum de duo- lacia.*
 decim Mat. 26. 47. Marc. 14. 43. Luc. 22. 47.
 Ioan. 18. 3. qui ascita turba multa cū gladiis,
 fustibus & armis, missa à principibus sacer-
 dotum & seniorib⁹ populi: tradidit Chri-
 stum, dicens: *Quemcunq; osculatus fuero, ip-
 se est, tenete eum, & confestim accedens ad Ie-
 sum, dixit, Ave Rabbi. Et osculatus est eum.*
 Proditorium verò fuisse signum, osculum
 alioquin pacis, nullus diceret, nisi veritas
 ipsa assereret, dicens. *Iuda osculo filium ho-
 minis tradis?* hoc scilicet pacis indubitato
 signo

figno? cum D. Paulus Rom. 16. 15. iubeat
vt salutemus inuicem in osculo sancto.

*¶ veniunt
p̄ dulces
sermone*

*Templū
Domini
crepant
Iudai.*

Quartus modus est quem suæ fallaciæ
prætendunt, non operibus bonis & solidis
virtutibus rem Christianam tractare, sed
solis verbis dulcibus, & benedictionem di-
uinam insinuantibus; sic in veteri testa-
mento clamabant, templum Domini, tem-
plum Domini est, non attendentes ad id
Ierem. 7. 4. *Nolite confidere in verbis men-
daciꝝ dicentes, Templum Domini, templum
Domini, templum Domini est. Quoniã si bene
direxeritis vias vestras, & studia vestra, &c.
habitabo vobiscum in loco isto.* Hinc D. Pau-
lus cum monuisset Romanos capit. 16. 18.
obseruandos esse eos, qui dissensiones &
offendicula præter doctrinam, quam ac-
ceperant, parerent, mox causam subiun-
gens, inquit, *Huiusmodi enim Christo Domi-
no nostro non seruiunt, sed suo ventri: & per
dulces sermones & benedictiones seducunt cor-
da innocentium.* Hinc D. Chrysostrmus
homil. 32. in epist. Paul. ad Romanos.
*Obsequium, inquit, eorum in verbis hæret,
mens verò talis non est, sed dolo referta.
Et non dicit, nos Romanos decipiunt, sed
corda innocentium.* Hæc ille.

Romanos verò non esse tales ex se-
quen-

ex sequentibus colligitur. Ait enim, eorū
 non verba dulcia, sed opera & obedientiā
 scilicet in omnem locum diuulgata esse.
 Non enim patitur. D. Paulus, inquit D.
 Chrysostomus, eos impudentes fieri, sed
 encomijs præoccupat, testiumque mul-
 titudine continet. Neque ego solus testi-
 moniū de vobis fero, sed vniuersus orbis.
 Dulcis certè sermo in veteri testamento
 videbatur Achab, quem proferebant qua-
 dringenti falsi prophetæ 3. Reg. 22. 6. sci-
 ficitans siquidem ab eis Achab, Ire debeo
 in Ramoth Galaad ad beliaudum, an qui-
 escere, responderunt. *Ascende & dabit
 eam Dominus in manu regis.* Et paulò post
 vers. 12. *Ascende in Ramoth Galaad, & va-
 de prospere, & tradet Dominus in manus regis.*
 Quo nomine & à nuncio ad Michæā mis-
 so cōmendantur. *Ecce sermones prophetarū,
 ore vno regi bona prædicāt: sit ergò sermo tuus
 similis eorum, & loquere bona.* Cui Michæas
 ait, *Viuat Dominus, quia quodcunq; dixerit
 mihi Dominus, hoc loquar.* Dura videbantur
 omnia, quæcunq; vaticinabatur, Michæas.
 Hinc Achab ad Iosaphat regē Israël. *Remā
 sit vir vnus, per quē possumus interrogare Do-
 minum: sed ego odi eum, quia non prophetas
 mihi bonum, sed malum, Michæas filius Iemla.*
 Sed

Romano-
 rum fides
 & obedi-
 entia.

Propheta
 re A-
 chab.

Michæas
 propheta

Euangelium non habet aduersarij. Sed age nunc Christiane lector, speculare presentia tempora, quibus vt olim templum Domini, templum Domini clamabatur, nunc solum Euangelium, Euangelium crepant multi, cum eorum nihil vigeant, nec habeant quod euangelicam vitam sapiat, vel in minimo Christianam perfectionem referat. Tales initio erant Galatæ, quos D. Paulus capit. 1. 6. admirandus reprehendit, dicens, *Miror, quod sic tam citò transferimini ab eo qui vos vocauit in gratiam Christi, in aliud Euangelium: quod non est aliud, nisi sunt aliqui, qui vos conturbant,* (nunquid à tempore Lutheri & Caluini tota turbata est Germania, Francia, Anglia?) & volunt conuertere Euangelium Christi. Sed obsecro D. Paule, quid de huiusmodi erronibus statuemus, quoue in precio habebimus? sequentia docebunt. *Sed licet nos, aut Angelus de cælo euangelizet vobis, præterquam q̄ euangelizauimus vobis, Anathema sit. Sicut prædiximus, & nunc iterum dico: Si quis vobis euangelizauerit, præter id quod accepistis, anathema sit.* Adeò vrget integritatem euangelii, vt non modò non patiatur illi contraria, sed ne quidem admittat, vt vel parum labefactetur.

Simile. Quemadmodum enim in moneta regia, qui

qui paululum quid amputauerit de eius circumferentia aut impressa imagine, totum numisma reddit adulterinū: ita quisquis sacrae fidei vel minimam particulam subuerterit, is totam corrumpit fidem, & indies ad deteriora ingenio perturbato præceps fertur. Hinc fit, vt oculus in recta proportione & distantia constitutus, facilis est ad discernendos quoscunq; colores, & ea quæ reuera sunt: ita si distorto fuerit obtutu & perturbato, multa sibi homines persuadebunt oculis subiecta, quæ sola tantum imaginatione apprehenduntur, in rerum verò natura nusquam inueniuntur. Vt & ijs qui insania vehementi correpti sunt euenit: sic mens prauarum cogitationum confusione & grauissimorū errorū philtis correpta, relicta vera Dei lege, facile sibi euangelium aliud suæ imaginationi accommodatum persuadet, quod ne in cælo quidē inueniri potest; hoc ipsum est, quod queritur Isai. cap. 30. 9. dicens,

Populus enim ad iracundiam prouocans est, & filij mendaces, & filij nolentes audire legem Dei. Qui dicunt videntibus (id est, prophetis) nolite videre, & afficientibus nolite aspicere nobis ea, que recta sunt: loquimini nobis placentia. (id est, vt loquitur D. Paulus,

Simile.

F

dulces

dulces sermones) *videte nobis errores.* Nisi verò placentia dixerint, & dulces sermones proposuerint, mox id fiet, quod etiam de veris prophetis grauissimè torquet cōtra Iudæos Dominus apud Amos prophetam capit. 2. 11. *Suscitavi de filiis vestris in prophetas, & de iuuenibus vestris Nazaræos. Nunquid non ita est filij Israel, dicit Dominus? Et propinabatis Nazaræis vinū, & prophetis mandabatis, dicentes. Ne prophetetis. Ecce, ego stridebo super vos, sicut stridet plaustrum onustum fæno.* Potus vini lege prohibitus erat Nazaræis Num. 6. prophetis inhibitu fuisse prophetizare, ipse Amos propheta testis est, quem inhibuit prophetizare Amasias sacerdos Bethel. Hic vidēs per Amos prophetæ vaticinium multorum animos permoueri, ac proinde abiecto spretoq; vitulorum à Ieroboam Rege Israel erectorum cultu, suum quoque sacerdotium non minimam iacturam pati, insidias illi callidè struit per Regem, vt regis potius quàm suam rem agere videatur. Ideo primò quidem omniū cap. 7. 10. traduxit eum apud Ieroboam regem Israel dicens. *Rebellauit contra te Amos in medio domus Israel: non poterit terra sustinere vniuersos sermones eius.* Vbi verò clarè animaduert-

Nazaræis propinatur vinum.

Amasias sacerdotis Bethel malitia non fert Amos prophetantem.

CAPUT VI.

inaduertit regem suis verbis non moueri,
conatus est prophetā inde eijcere, ne rece-
dentibus illis à cultu vitulorū, eius autho-
ritas diminueretur. Sic cū agerem in Trā-
sylvania, adinaduerti ipsum Georgium *Georgij*
Blandratam licet medicum, tamen Trini- *Blandra*
tarium & hæresiarcham fecisse. *tafrans.*

Hic cū consuleretur aliquando, vt
erat potissimus Transylvaniæ medicus,
de quorundam Catholicorum doctorum
virorum valetudine, is simplicioribus fa-
cilè præscribebat pharmaca quæuis, & se-
lectissima quidem: Doctoribus autem
Theologis nihil aliud consilij dabat,
quàm vt se vel in Poloniam vel Germa-
niam aut Italiam reciperent, vel egregiè
biberent, idque eo consilio ne rem catho-
licam illic promouerent, vel eos citius de
medio tolleret. De quo latius nostro li-
bro I. de Idololatria egimus.

Hinc Amasias simili modo vers. 12.
eiusdem capituli, quod secundum in hac re
est, ipsemet aggressus Amos prophetam,
dixit, *Qui vides, gradere, fuge in terram Iu-
da: & comede ibi panem, & prophetabis ibi.
Et in Bethel non adicies ultra vt prophetes:
quia sanctificatio regis est, & domus regni est.*

In qua scilicet rex, & templum suæ religioni accommodum, & regiam sedem tenet. Cæterum de huius Amaliæ pœna vide eundem prophetam Amos sub finem septimi sui capitis, de qua nos postea.

5. veniunt
ouina pelle.
le.

Quintus modus est, venire ut oves, ac proinde ouina pelle latitantem lupinam rabiem contegere, cuius & Saluator meminit Matth. 7. 15. dicens, *Attendite à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ouium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces, a fructibus eorum cognoscetis eos.* Vbi enim deuorauerint ouem vnâ, veste eius se suamq; hirsutam pellem cõtégunt, qua callidè circumueniant alteram, quam pari crudelitate deglubant. Sed de hoc modo latius, cum de lupis rapacibus tractabimus. Interim oues cum D. Augustino monitas volo, si videant falsos prophetas ouinis pellibus, hoc est, ieiunio, eleemosynis & bonis operibus exterius circumdatos, ne idcirco vestimenta sua contemptui habeant, spernant, & negligent.

6. veniunt
ut angeli
lucis, &
apostoli
Christi.

Sextò veniunt ut angeli lucis, & apostoli Christi. Id clarissimè ostendit D. Paulus 2. Corinth. 11. 13. dicens, *Eiusmodi pseudoapostoli, sunt operarij subdoli, transfigurantes se in apostolos Christi. Et non mi-*

rum

rum, ipse enim Satanas transfigurat se in angelum lucis. Non est ergo magnum si ministri eius transfigurentur velut ministri iustitiæ: quorum finis erit secundū opera ipsorum. Hoc genere maximè deceptus est propheta in Bethel, vt dixim⁹ superi⁹ in primo modo. Decepti & Galatæ, vt diximus quarto modo. Ceterum qua transfiguratione seu metamorphosi apparuerit Luthero, cū eum conuicit de sacrificio Missæ abrogando, vt diximus capite tertio, vehementer dubito. Si vitam fordidam respicias fortè in porcina: si inuidiam & intestinum in Ecclesia bellum, in canina: si nimiā cū demone familiaritatem, vt cum quo se scribit plus quàm modium falis comedisse, non iniuria dixerim, in dæmoniaca tali figura apparuisse, in qua tam familiaris conuiuia dignosci posset. Licet verò nobis cæcutientibus id ipsum in omnibus videatur, certa tamen est historia, qua vidit piæ memoriæ Maximilianus I. Imperator demone humeris Lutheri insidentem. De qua re vir pientissimus & grauissimus Tilmanus Bredenbachius SS. Theologiæ Doctor collationum sacrarum lib. 8. cap. 41. Cū, inquit, Maximilianus primus imperator felicis recordationis Augustę vindex

*Luthero
qua forma
putetur
apparuisse
diabolus.*

*Lutheri
humeris
insidere
demonē
vidit
Maximilianus
I. Imperator.*

licorum anno 1518. Imperialia comitia eademq; vltima suæ maiestatis instituisse, ac patentibus valuis, vt moris est, pranderet, ingressus est cum multis alijs triclineum prandentis imperatoris Martinus Lutherus. Maximilianus imperator, visum Lutherum cum exactius paulò & diutius intueretur, tandem Baronem ex familia Schenck de Erpach Maiestatis suæ aulicam & pincernam alloquitur his verbis, Vade & aspice Monachum à vertice capitis vsq; ad plantam pedis, & à planta pedis vsq; ad verticem capitis diligentissimè, & quod videris referto. Baro imperatori interroganti respondit, se monachum cucullo vestitum vidisse, quid verò animo & pectori eius infedisset, videre non potuisse. Imperator rursus eisdem verbis quibus ante, mandat Baroni, Monachum rursus collustret. Baro licet iterata vice adiret refert se nihilo plusquam antea videre potuisse. Imperator phrasi sibi familiari repetebat, Amore boni Dei fac quæ iubeo. Baro obtemperans, vadensq; ac rediens, eundem sermonem Imperatori, (vt supra dictum) interroganti repetijt. Subiungit protinus Imperator. Si tu nihil vidisti nec vides, dicam tibi quid ego videam. Vi-

deo

deo dæmonem forma corporea humeris
 istius monachi incubantem, & te quidem
 supertiste, me verò defuncto, iste mona-
 chus turbas, calamitates, & misérias gra-
 uissimas in Imperio concitabit. Hæc Bre-
 denbachius, addit etiam à quo habeat, &
 res ipsa & exitus fidem huius rei facit ma-
 ximam. Nec mirum: excusso suauī Christi
 iugo, dæmonem huiusmodi homini insi-
 dere, sicut nec mirum fuit, postquam ut
 Spiritus Domini discessit à Saul, illum pos-
 sedisse & exagitate spiritum nequā 1. Reg.
 16. 14. Non absimile est quod Guilielmus
 Bibliothecarius lib. 3. de gestis Anglorum
 refert. Cum in extremo vitæ periculo Ful-
 bertum Episcopum Carnotensem multi
 inuiserent, & ædium capacitas vndiq; con-
 fluentibus non sufficeret, pius Episcopus
 inter oppositas cateruas oculis longè con-
 spicatus Berengarium, quo potuit nisi
 eundem expellendum indicauit, prote-
 status immanem dæmonem prope ipsum
 consistere, multosque ad eum sequen-
 dum blandiri manu, & illum anhelitu
 corrumpere. Nec mirum hæc solum
 vidisse in Luthero Maximilianum Im-
 peratorem, & in Berengario Fulber-
 tum Episcopum.

*Berenga-
rio assistit
demon.*

F 7

Nam

§ 6 DE FALSIS PROPHEtis,

Nam & id prophetis contigit, maximè Helisæo, qui vidit exercitum DEI, quem minister eius videre non poterat 4. Reg. 6. 17. Assistere verò & incumbere huiusmodi Iudæ proditoris sectatoribus demones, cum in eadem sint maledictione, satis liquet ex Dauide, qui describens maledictiones Iudæ psal. 108. 6. *Constituè, inquit, super eum peccatorem, hoc est, Satanam, qui* 1. Ioan. 3. 8. *ab initio peccat, & diabolus stetit à dextris eius. Cum iudicatur* (scilicet Augustæ) *exeat condemnatus.* Cæterum cum nimia familiaritas pariat facilè contemptum, fit vt eorum exorcismi, licet characterè sacerdotali sint initiati, nihili à Dæmonibus fiant. Cuius rei exemplum traditur à Friderico Staphylo tum temporis nouello magistro, in absoluta responsione contra Iacobum Smidelinum pag. 404. scribit enim se præsentem fuisse, cum an-

Lutherus no Domini 1545. puella quædam energu-
quam in- mena, ex Misniæ ditione adducta VVit-
feliciter tenbergam Lutherò oblata fuit, in quas
conetur angustias Satanas Lutherum in sacrario
excere de exorcizantem redegerit, quàm, vt præfa-
monem. tione honoris loquar, angustæ illi caligæ
 fuerint, cum sacrarij fores occlusisset Dæ-
 mon, vt neq; forinsecus neq; intrinsecus
 referari

referari potuerint, quomodo etiam per cancellos ferreos fenestrarum sibi fuga cōsulere voluerit: & tantisper ibi summis angoribus correptus hinc inde agitatus discurrerit, quoad Staphylo securis per cancellos præberetur, qua diffecare cancellos debuit, vt via pateret exorcistæ tam singulari ad fugam propriam, non ad fugandum Dæmonem. Ex huius exorcistæ dignitate, & ex Dæmonis potestate collige Christiane Lector, quid eius posteri & sectatores in dæmonis conatibus reprimendis possint. Quàm egregiè verò à Diabolo exceptus fuerit quidam Lutheranus sacrificus anno 1582. in Martio Marcoduri in ducatu Iuliacensi, cū liberare vellet puellam dæmoniacam, lege apud Tilmannum Bredenbachii libro sacrarum collationū septimo capite 43. Hunc enim, nisi vnctio sacerdotalis obstitisset, voluit per deuia filuarū abripere: nihilominus, quia per vitia & crimina in potestatem Satanæ cesserat, sic à dæmone inuisibili flagello diuexabatur, vt ab altari discedere compelleretur: addiditq; dæmon se aliquando eius concubina vsurum loco caballi. Fertur enim vulgò eiusmodi genus pellicum & meretricium, vbi defunctæ fuerint, sessoribus a-

*Quàm is
fœliciter
quidam
Luthera
nus simi
lia ten
tauerit
Marco
duri.*

58 DE FALSIS PROPHETIS,

gitari demonibus. Interim alius pius Franciscanus dictum dæmonem virtute diuina expulit.

DE VITIIS ET IMPIIS Actionibus falsorum Prophetarum, quibus intus & foris sciant, ordine alphabetico agitur.

CAPVT VII.

FALSOS PROPHETAS esse homines sine affectione rerū piarum, animales, animarū deuoratores, aquarum limpidarū perturbatores, arbores autumnales, arrogantes, auaros, Baal prophetas, sine benignitate, bestias, blasphemus.

QVIA in sacris literis fusissimè eorum ingenia & studia describuntur, placuit ea serie aliqua Alphabeti per capita aliquot